

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu
se primesc. Manuscripte
nu se retrimet.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Leiser.
Heinrich Schalk. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelke.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ria garmond pe o colonă 6 cr.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarită și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o
seria 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X I.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 98.

Brașov, Luni-Marți 5 (17) Mai.

1898.

3 (15) Mai și adversarii lui.

Brașov, 4 (16) Mai 1898.

Cu ziua aniversară de ieri am intrat în săptămâna luminată a red-
deșteptării naționalismului românesc.

Astăzi este aniversarea hotărâ-
rilor marelui adunări de acum cinc-
zeci de ani, a programului național
dela 1848, care pe atunci se cuprindea
în numirea de „puncturile națiunei
române“.

In decursul timpului, aceste
puncte — care în parte au fost re-
solvate prin schimbările mari din
anii aceia, în cea mai mare parte
însă au rămas până astăzi nereali-
zate — au format obiectul celor
mai infocate certe naționale între
Români și Unguri.

Cei din urmă, ca adversari ho-
tărâți ai egalei noastre îndreptări
naționale, au fost din cauza aceasta
tot-odată și mari adversari ai lui
3 (15) Mai 1848. De când s'a re-
înființat guvernul unguresc la 1867,
acesta mare antipatiă a început să
se dea erăși tot mai mult pe față.
A mers însă lucrul și aici gradat în
proporție, în care regimul maghiar
se întăria mai mult.

Pe la 1861 se vorbea încă des-
pre hotărârile adunării Românilor
din 3 (15) Mai 1848 cu oarecare
respect în camerele unguresci. In
camera magnaților se încinsese în
ziua de 19 Iunie 1861 o viuă dis-
cutiune asupra acestor hotărâri, la
care a luat parte în mod foarte
demonstrativ mecenatul român Ema-
nuil Gojdu, care era pe atunci mem-
bru al acelei camere.

Marele contrar al Românilor,
episcopul romano-catolic din Ardeal
Ludovic Haynald — față cu afir-
marea lui Gojdu, că Români vor
considera necondiționată uniunea Ar-
dealului cu Ungaria, cum au de-
clarat și în Congresul dela Blășiș

din 1848, în tot-deuna ca impusă
cu puterea — a făcut aserțiunea că
conclusele adunării române dela
Blășiș, n'au avut putere legală.

Gojdu îi răspunde atunci: „Nici
eu nu țin, că conclusele Congresului
român dela Blășiș au putere legală,
însă au totuși o însemnătate foarte
mare; pentru-că unde se adună
30—40.000 de oameni, își manifestă
pretensiunile c'o voce ponderosă,
serbeză aniversarea adunării în tot
anul și hotărăsc ca și în viitor s'o
serbeze — un astfel de Congres a-
l ignora așa ușor, nu se poate“.

Asta se petrecea pe la 1861.
Alte vremuri, când adversarii noștri,
astăzi la putere, trebuiau neapărat
să fiă mai domoli față cu Români
și cu celelalte naționalități, căci
n'aveau încă nici ei nimic asigurat.

Dér și dela 1867 încôce un lung
șir de ani regimul unguresc nu fă-
cea vre-o cauză celebră de primej-
die contra statului din serbarea an-
iversării adunării dela 3 (15) Mai
1848. Numai de când politica de
maghiarisare forțată a luat un tempo
mai accelerat sub Tisza Kalman pe
la 1879 și de când conferența na-
țională dela 1881 a stabilit progra-
mul nostru de acțiune, unindu-se
Români bănățeni și ungureni cu
Ardelenii, — au început să se accen-
tueze mai tare dușmănia față cu
3 (15) Mai.

Spunem acestea, ca cetitorii
noștri să pótă înțelege cu atât mai
bine cum, din an în an, pas cu pas,
am ajuns în 1898 la deciziunea cinsti-
tului fisolgăbiru dela Blășiș, care la
arătarea ce i-s'a făcut privitor la
convocarea unei adunări de popor
pentru serbarea zilei de 3 (15) Mai,
răspunde c'o admirabilă naivitate,
că adunări de popor pe basă de
rassă nu se pot permite.

Lucrul naibei: stat constituțio-
nal, libertăți și liberalism cu carul,
cultura maghiară de stai să te încof

in ea, și totuși să nu pótă fi cu pu-
tință ca ținuturi întregi, de decă și
sute de mii de locuitori, cari for-
mază numai o rassă și o națiune,
să aibă mijloc de a-se sfătui și de
a-și vedea de interesele și necazurile
lor în adunări publice.

Dér înțeleptul fisolgăbiru dela
Blășiș mai găsesce, că în general
naționalitățile din Ungaria nu mai
pot serba nici o amintire a lor, fiă
cât de mare, fiind-că dieta a decla-
rat ziua de 11 Aprilie, ca serbătore
națională ungurescă.

Înțeleptul în ce culminează libe-
ralismul și iscusința amintitului fisol-
găbiru? El vré să ștergă dintr'odată
tote simțirile, tote gândirile, tot tre-
cutul, tote amintirile istorice și să
declare, că numai reminiscențe ofi-
ciale, care pörtă pecetea stăpânirii,
sunt admise; că nu mai e permis,
ca cine-va să-și aducă aminte de pă-
rintii și de strămoșii săi și să le ve-
nereze memoria.

Așa departe am fi ajuns cu „li-
beralismul“ și „constituționalismul“
fisolgăbirilor din zilele noastre.

Și ca să se pună vîr la tote,
foile maghiare — după ce și varsă
tot veninul asupra „Valahilor“, cari
țin la națiunea lor și la trecutul ei
— mai fac și observațiuni ironice
față cu unele semne, care după ele
ar arăta, că Români noștri n'au pro-
cedat în înțelegere la serbarea zilei
de 3 (15) Mai.

In adevăr nu puteam să ne în-
chipuim o situațiune mai măhnitoare
ca cea de azi. Dér flóre la ureche ar
fi tote sforțările contrare de a ne
terrorisa, decă noi Români am săi
să fim tari, prin unirea și înțelege-
rea dintre noi, tari prin înțelepci-
nea, tactul și prevederea noastră, tari
prin serioșitatea și devotamentul
nostru.

Când înaintașii noștri au for-
mular „puncturile“ națiunei române,
ei numai pe această firmă presupu-

nera și-au putut basa sperantele și
așteptările lor, numai în unirea for-
țelor noastre naționale au putut să
vadă garanța pentru viitor a izbân-
dei cauzei noastre.

Delegațiunile austro-ungare.

— Expunerea contelui Goluchowski. —

Am amintit în revista noastră de Du-
minecă despre espunerile ministrului comun
de externe, contele Goluchowski, în ședința
de Joi a delegațiunilor. Eță ce dișe mi-
nistrul:

Situațiunea în Orient nu presentă
nici o schimbare, care să aibă vre-o în-
semnătate. Executarea tratatului de pace
greco-turc se va face, să sperăm, fără vre-o
nouă întârziere.

Progresele făcute de cestiunea cre-
tană sunt mai puțin satisfăcătoare. Pentru
Austro-Ungaria personalitatea șefului admi-
nistrației insulei Creta perde fără îndoială
din însemnătatea sa, din momentul ce sta-
bilirea unei stări normale și crearea de ga-
ranții pentru minoritatea musulmană vor
impedeca în mod eficace noue exploziuni
de pasiuni. Totuși Austro-Ungaria nu putea
să nu ia în considerațiă, că instalarea can-
didatului propus, combătută de Turcia,
putea să exercite asupra situației balcanice
o contra-lovitură fatală, putând să compro-
mită opera de pace consolidată în mod așa
de penibil.

Austro-Ungaria trebuia să decline decă
orice răspundere comună și sacrificii ma-
teriale pentru viitor, în privința soluțiunei
proiectate. Austro-Ungaria pótă să se mul-
țămescă cu orice soluțiune capabilă de a
restabili liniștea și ordinea cu șanse de du-
rată și oferind garanții, că planul de reforme
proiectat nu conține el însuși germele unor
conflicte noue și primejdioșe.

In ceea ce privește relațiunile cu tote
puterile, contele Goluchowski reamintesc
mesagiul imperial către delegațiuni, adău-
gând, că aceste relațiuni au un caracter
îmbucurător. Același lucru este și cu tripla
alianță, care păstrază soliditatea sa nes-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Scrisori din Italia.

Nenumitei prietene.

IV.

Întăia eră de fum.

St. Gotthard, Milano, Genova, Riviera, Monte-
Carlo, Nizza. —

(Urmare.)

Era la 6 ore s'era, când funiile fără
aruncate pe coperișul corăbiei, și cu o șua
rătură „Najaden“ se deslipe de mal; eu
stăteam la rampa corăbiei și falfaiam ba-
tista, luându-mi rămas bun dela prietinel
meu, care îmi strigă:

„Du wirst noch Manches diese Nacht
erleben!“

După ce nu-l mai puteam vedea, mă
înfășurai strins în manta și alegându-mi un
loc scutit pe coperiș, îmi propusei să pe-
trec totă noptea aici. Ca o sanie luneca
corabia pe apă, fără să se legene, și mă
miram, cum prietinel meu, născut și cres-
cut între corăbii, îmi spusese, că undele
vor fi atât de mari, încât corabia se va
preface într'un leagăn.

Și cum vaporul tăia riul Trava, apa
se despica în urma lui în două dire lungi
și adânci, cari deveniau din ce în ce mai
divergente, uitându-mă la ele. Mi-am adus
aminte de o poesiă, ce o făcusem înainte
cu vre-o 6 ani, când fără să fi fost amo-
resat și fără să fi pluit vre-odată pe mare,
făceam reproșuri iubitei mele închipuie
pantru răceala ei. Poesia se sfîrșia astfel:

„...Dér ție ce-ți pasă?

„Corabia pe apă urme nu lasă!“

Am ris bine de amintirea acestor ver-
suri și m'am gândit, cât de mulți vor fi
făcând astfel, descriind lucruri nesimțite,
nevădute și numai plăsmuite în fantasiă-le,
stricănd astfel farmecul poeziilor adevărate.
Drept avea Eminescu dicend:

„Noi mănjim marea cu valuri, noi cărpim
cerul cu stele“...

Deodată fui întrerupt de un puternic
șuerat. Ajunseserăm la Travemunde, de
unde drumul ne ducea pe mișcătoarele că-
rări ale mării.

Eram pe mare, pentru întâia-ora pe
mare, pe acest cuprins internațional, al
tuturor și al nimănui.

Totă natura par'că așunța, că am
sosit pe tărâmul celor 2 puternice ele-
mente: aerul și apa. Vântul își întășise

șborul, valurile spumegau vijăitoare, isbind
în păreții vaporului, care încep să se cla-
tine din ce în ce mai tare. Cuvintele prie-
tenului meu se adevărau.

Se inoptase. Înaintea mea se întin-
dea acuma o câmpie neagră; nu mai ve-
deam, decăt spuma albă a valurilor și pe
alocurea umbre mai intensive, unde câte-o
undă puternică cerca să se desfacă de
mama ei, de mare. Imi făcusem atâtea
planuri, cum să-mi petrec noptea aceea.
Cugetam, că voiți pute sta tréz până di-
mineta, privind la cercul instelat și la chi-
pul lui oglindat în valuri, și în locul lui
acuma vedeam numai nori și auđiam nu-
mai șgomotul mării și pe icf pe colo țip-
petul unei gavii, care sbura ca și o fan-
tomă în urma corăbiei.

Vântul devenia tot mai turbat și
spulberând plôia cea rece mi-o arunca în
față, orî unde m'ași fi aședat. Numai căr-
măciul mai era afară, toți marinarii și pa-
sagerii se retrăseseră de mult deja în
caintele lor. Ne mai putend răbda frigul și
umeđela, mă retrăsei și eu în mica mea
caiuță.

Aici era cald și gălăgia valurilor se
auđia numai ca un bubuit de tun din de-

părtare. Mă aședai la mica ferestruie pen-
tru-ca să privesc afară, dér plôia o aco-
perise cu totul și nu mai puteam vedea ni-
mic. Și chiar de mi-s'ar fi înfățișat vederii
frumșele paradisiului, nu le-ași fi putut
vedea, căci corabia se clătina așa de tare,
încât nu puteam sta în picioare.

Legănăturile corăbiei deveniau din ce
în ce mai furioșe. Vântul crescuse așa de
tare, încât ridică valuri de câțiva metri,
cari se jucau cu vaporul nostru, precum se
jocă o vâlcea cu corăbiile de hârtie ale
copiilor. In zadar mă țineam strins de nisce
șfori, căci nu puteam să mai șed pe cana-
pea, ci în tot momentul eram răsturnat și
aruncat dintr'un părete al caiutei în cela-
lalt. De n'ași fi fost pentru întâia-ora pe
mare, ași fi știut, că în ast-fel de casuri e
mai bine să te lungesci pe podin, dér nu
șciu prin ce logică ajunsesem atunci la con-
vingerea, că va fi bine să lupt contra a-
cestor legănări. Imi puneam tote puterile
în joc, ca să resist aruncăturilor corăbiei
și chiar asta imi strică mai mult.

Afară era o larmă teribilă. Așa imi
închipuesc, că trebuie să se audă din de-
părtare șgomotul unei lupte. Un codru
urias în furtună, cu vijăitul frunzelor și cu

trămutată, cât și relațiile cu celelalte puteri amice, și mai cu deosebire cu Rusia, cu care Austro-Ungaria rămâne în contact strins în ceea ce privește menținerea principiilor fundamentale stabilite în comun pentru politica în Orient.

Opinia puțin cam diferită dintre cabinetele din Viena și Petersburg în privința modului de a trata cestiunea cretană și a soluției proiectată în cestiunea guvernatorului insulei Creta, nu poate să aducă nici o schimbare acestor relații, căci este cu neputință ca, cu toată înțelegerea ori cât de sinceră într-o cestiune așa de însemnată, să nu se ivescă câteodată între doi colaboratori în ore-cari casurii concrete o divergență de vederi, a cărei aplanare progresivă trebuie să rămăne rezervată unei bune-voinți și unei condescendenței reciproce.

Austro-Ungaria și Rusia fiind cele mai interesate puteri la situația orientului Europei, nu trebuie să uităm, că monarchia austro-ungară fiind vecină imediată a teritoriului balcanic, este silită să urmărească evenimentele de acolo cu o vigoare tot așa de mare, ca și Rusia. Este vorba de a-și impune o prudență îndoită în tratarea acestor cestiuni.

Vorbind de situația generală a Peninsulei balcanice, contele Goluchowsky face să reiasă, că agitația ce s'a produs la începutul anului în vilaetele macedoniene s'a liniștit puțin câte puțin și că scirile actuale permit să sperăm, că deocamdată nu este de temut nici o complicație serioasă. Trebuie să atribuim acest rezultat în parte atitudinii corecte a Serbiei și a Bulgariei, care animate de intențiunile demne de încurajare s'au consacrat mai cu deosebire consolidării lor interne și au manifestat intențiunea de a se abține cu o mare rezoluție dela ori-ce amestec în afacerile streine.

Acest rezultat se mai datorază în parte înțelepciunii Sultanului, care a ordonat îndată o anchetă severă asupra abuzurilor atribuite funcționarilor turci, manifestând astfel voința sa de a da o atențiune serioasă îmbunătățirii situației, așa de primejdioasă pentru imperiul său. Austro-Ungaria exprimă speranța, că guvernul turcesc va rupe în mod definitiv, bine înțeles, în propriul său interes, cu sistemul administrativ, care în mai multe rânduri a fost de natură să deslănțue pasiunile cele mai sălbătice, să compromită ordinea și liniștea, și să pună la grea încercare intențiunile statelor vecine, bine dispuse.

În ceea ce privește rebelul ispano-american, ministrul declară, că acest rebel trebuie să umple de tristețe și griji înfrângerea lumii civilizată.

Nici intervențiunea amicală a Papei, sprijinită de toate puterile europene, nici marea condescendență a guvernului spaniol, n'au putut să impedeze această luptă neliniștitoare.

Neutralitatea ce ne-am impus ne silește la cea mai strictă rezervă, dăruiți din noi n'ar pute să nu regretăm, că nu s'a putut economisi această grea încercare reginei-regente a Spaniei, dotată cu cele mai rare virtuți suverane, precum și poporului ei.

De sigur suntem de aceeași părere făcând urarea, că se va reuși curând, prin încheierea unei păci echitabile, a pune capăt acestui spectacol mult regretabil atât sub raportul umanitar, cât și economic.

În a doua jumătate a expunerii sale, contele Goluchowsky se întinde asupra politicii economice a Austro-Ungariei. Starea actuală a marinei de rebel este cu desăvârșire nesuficientă pentru ori-ce acțiune de politică comercială de mare întindere. De sigur nu este vorba de colonii costisitoare, putând fi încorporate cu greu în organismul constituțional al monarchiei austro-ungare, ci de protecția și sprijinul de dat clasei negustorești și spiritului de întreprindere, pentru care o bună marină de rebel, putând să asigure monarchiei o poziție respectabilă cel puțin printre puterile maritime de a doua ordine, este indispensabilă.

Iată pentru ce ministrul de rebel cere credite mai mari, ca un prim pas modest către îmbunătățirea marinei, pas care în curând va lua să sperăm un avânt mai repede, căci nu trebuie să pierdem timpul, perfecționarea puterii maritime devenind o cestiune vitală pentru monarchie.

Sfârșitul expunerii reamintesc, că forța de acțiune a unui Stat se mărginește la ore-care limite și că principiul care însufleștește avântul economic nu poate fi căutat și găsit decât în inițiativa privată. Contele Goluchowsky face apel la industria și comerțanții Austro-Ungariei, căci fără o politică comercială expansionistă o putere mare nu poate rămăne ași la înălțimea misiunii sale.

Anglia războinică. Ministrul engles pentru colonii, Chamberlain, a ținut la 13 Mai n. o vorbire în Birmingham, în care a prezentat situația politică esternă în colorii foarte posomorite. Chamberlain dăse între altele, că se poate, ca în curând să sosească timpul, când guvernul va trebui să apeleze la patriotismul poporului, și speră, că acel timp va afla înfrângerea națiunea engleză unită pentru apărarea intereselor ei. Marea-Britaniă stă singură, datorită imperiului întreg este dăruiți a-și stringe rândurile, și datorită și mai principală e, „să ne alăturăm mai strins la frații noștri din America. Ori-ce război ar fi ieftin, decât el ar duce la alianța tuturor Anglo-Saxonilor“. Ministrul engles declară apoi, că situația generală din China nu e satisfăcătoare „Noi în viitor trebuie să ne răfuim cu Rusia și în China și în Afganistan. Cu Rusia este imposibil să ne înțelegem, căci noi n'avem nimic de recomandat Ru-

siei, ca s'o abatem dela planurile ei. Dăruiți chiar și decât am fi făcut cu ea vre-o învoială, cine ar pute garanta, că Rușii ar fi respectat'o? *Britania-mare trebuia să declare războiă Rusiei*, însă noi fără aliați nu-i putem face stricăciuni serioase. Nu e vorba aici de-un port singuratec, ci despre sârta Chinei întregi, unde interesele noastre sunt atât de mari, încât nici odată guvernul și națiunea britanică n'au stat înaintea unei cestiuni mai vitale“....

O demnă pornire în sinul clerului român unit.

În Sinodul de primăvară al preoților români uniți din tractul Morlăcii, ce s'a ținut la 7 Aprilie n. c. sub presiuni d-lui Ioan Pop, vice-protopopul aceluia tract, s'a luat în cestiunea cunoscutului „ajutor regesc“ (mila împărătească) un conclud pe cât de frumos, pe atât de demn și bărbătesc, care preoților din acel tract și conducătorului lor le face onoare.

Anume, unul dintre preoții tractului, în conformitate cu spiritul discursului de deschidere al vice-protopopului, prezintă Sinodului următoarea propunere, pe care o reproducem verbal după un raport al „Unirei“:

„Pe cum îi este cunoscut Veneratului Cler tractual, Majestatea Sa preagrațiosul nostru Monarch Domn și Rege Apostolic, aprețind și serviciile pline de abnegațiune ale Clerului român greco-catolic întru promovarea adevăratelor interese ale patriei și înaltului Tron, s'a îndurat a aplacida subsidiul cunoscut clerului nostru până în timpul mai recent sub numirea de „adjuț regesc“, și că acest adjuț în decurs de mai multe decenii, asigurat pentru Clerul Archiepiscopiei noastre în sumă de 18.000 fl. v. a., a fost pus în fă-care an spre împărțire la dispozițiunea Prea Veneratului Consistoriu Archiepiscopesc. În timpul din urmă însă acest ajutor, rebotezat „ordinar de stat“, a fost subtras în mod nejustificabil de sub libera împărțire a superiorității noastre bisericesti și se împarte acum de doi ani încôce direct de către ministrul de culte și instrucțiune publică, revenind astfel Prea Veneratului Consistoriu numai rolul dejositor de a funcționa la împărțirea aceluia pur și simplu ca organ executiv al guvernului, și încă, precum am esperiat din conspectele beneficiaților, în cele mai multe cazuri în contra convicțiunii și a dorinței sale în ceea ce privește persoanele, car, și sumele, cu cari preoții Archiepiscopiei au fost împărțităși din sus amintitul ajutor ordinar de stat. Tot asemenea se purcede și cu împărțirea ajutorului anual estra-ordinar de stat.

„Considerând, că prin acest mod tenđențios, practicat acum de doi ani de că-

tră guvern la împărțirea ajutoarelor de stat amintite, se amenință în mod nespuse de păgubitor pentru adevăratele interese ale bisericii și poporului nostru independența clerului, se fîntesc la demoralizarea caracterului național al aceluia, se inficiază spiritul de disciplină și subordinațiune în Cler și prin acesta se subminază auctoritatea factorilor conducători ai bisericii noastre, — aduși fiind acești înalți factori în poziția penibilă de a executa remunerarea celor mai puțin vrednici și a tolera igncrarea adevăratelor merite;

„Considerând, că procedura arbitrară a guvernului în această gravă cestiune constituie o vătămăre flagrantă a autonomiei bisericii noastre, propun:

„Că Veneratul Cler gr. cat. al eparchiei protopopescei a Morlăcii, folosindu-se de ocaziunea acestui sinod, în consonanță cu părerea și dorința generală a Veneratului Cler Archiepiscopesc exprimată în sinodul din 1896, respinge atât adjuțul ordinar, cât și cel estra-ordinar de stat, până atunci, până când împărțirea aceluia nu va fi pusă la libera dispozițiune a Prea Veneratului Consistoriu. Rôgă pe Escelența Sa Preasfințitul nostru Archiepiscop și Metropolit, să se îndure încă în decursul acestui an a convoca Sinod Archiepiscopesc și a da astfel Clerului ocaziune de a-și manifesta părerea în această afacere; ceea ce, decât din cauze, pe cari noi nu le putem astăzi prevedea, nu s'ar pute face, rôgă pe Escelența Sa, ca din propria sa putere și auctoritate să respingă aceluia adjuț în interesul bine înțeles al bisericii, clerului și poporului nostru“.

Acastă propunere a fost unanim primită și ridicată la valoare de conclud, fiind însărcinat presiului cu înaintarea ei la locurile competenente.

Nu putem, decât să felicităm pe preoții români din tractul Morlăcii pentru acest bărbătesc conclud, care sperăm, că va afla răsunetul dorit în sinul preoției întregi.

„Germania și Turcia“. Sub titlul acesta „*Novoje Vremia*“ din Petersburg publică un articol, prin care sfătuesce în mod serios politica germană, de a nu se amesteca în daraverile Turciei. Articulul fôieii rusesce dăce între altele: „În caracteristica telegramă, pe care Țarul Alexandru III a trimis-o la 1886 prințului Battemberg, politica orientală a Rusiei, care cuprinde toate interesele din viitor, în răsărit, se schițează astfel: „*Testamentul tatălui meu, interesele Rusiei și pace în Orient*“. În această politică orientală a Rusiei se exclude ori-ce amestec apusan și ori-ce alianță cu Apusul. Așa a fost până acum și așa are să fie și în viitor. Germania n'a avut până acum nici un fel de interese în răsăritul turcesc; politica Germaniei n'ar fi trebuit în mod expres, ca să aibă daraveri în acea parte, ci politica rusescă nici-odată nu va suferi interesele germane în răsăritul turcesc, nici-odată n'are să le recunoască“.

Constituirea băncei „Bihoreana“.

Oradea-mare, 2 (14) Mai.

Oradea-mare de mulți ani n'a vădut un public român așa de numeros și inteligent adunat între păreții săi, ca în 12 Mai. S'au adunat acționarii din comitatele Arad, Sălăgiu, Bichiș și părțile Clușene; dăruiți imposant a fost reprezentată Biharea, din toate părțile și unghiurile sale.

Au fost de față peste 300 de inși, și reprezentați cam 200 acționari cu aprôpe 2000 de acțiuni. S'au mirat străinii de această afluență, și frații noștri din afară de comitatul Biharea au declarat, că la nici o constituire a băncilor române nu s'a mai vădut un public așa de numeros. Conscrierea și constatarea celor prezenți și a celor reprezentați s'a făcut prin trei inși, și totuși a durat peste o oră.

După 10 ore d-l I. Roman, în numele fondatorilor, a salutat adunarea, și a împărțit acționarilor, că publicul român din toate părțile a răspuns cu încredere la

poeniturile crângilor rupte, un sat în flăcări cu părații grindilor și cu strigătul femeilor și a copiilor, mugetul unei ciurde de tauri și a unui cârd de lei flămânți — toate acestea la un loc par'că s'au contopit în larma infernală a valurilor. Sgomotul acesta și mișcărilor continue ale corăbiei începură să mă amețescă. Fantasia mea lucra din ce în ce cu un aparat mai mare. Er când o zmăncitură mai puternică decât toate mă aruncă la pământ, închisei ochii și mă lăsa pradă imaginilor fantastice, ce îmi agita gândirea. Vedeam par'că corăbiile pline de pradă ale „vikingilor“, acești cavaleri de mare medievall, cari pornind din nord cutreerău mările spre grăoa celor mai depărtate popore. Vedeam corăbiile lor lungi și ascuțite tăind valurile, precum taie o rëndunică aerul, pentru-ca să răpescă sudului comorile, pe cari pământurile lor nu li-le puteau oferi. Faima lor străbătă lumea și cuvântul nostru „vitez“ nu este altceva, decât o corupție din „viking“.

Dăruiți în momentele acelea nu-mi impuneau faptele lor eroice, ci aceea, că ei erau acasă și se simțiau bine pe mare, pe

care îmi era mie atât de rău, atât de nefirșit de rău.

A fost o nôte îngrozitoare aceea, și cele 10 ore, cât am avut reul de mare, au trecut mai încet, decât ani întregi. E o bôlă curiosă aceasta, ea îți ia mințile și îți schimbă firea. Venind un marinar la mine în caiută, l'am rugat cu lacrimi în ochi să mă arunce în mare, ca să scap de acest rău îngrozitor. El rise dăcându-mi, că de ar fi ascultat pe toți câți l'au rugat să-i arunce în mare, ar merge în fundul iadului. „Atunci rôgă pe căpitan să măne vaporul la o insulă și să mă lase acolo!“ „Ba să te bucuri, că suntem în mijlocul mării, căci de ne-ar mâna vântul pe furtuna asta la mal, ne-am cam scaldă cu toții!“...

De-odată mă intrerupse un „he-o!“ puternic din amintirile mele. „Ecco-la Napoli!“ îmi strigă marinarul, arătând spre vaporul „Napoli“, care intra chiar în port. Și îmi spuse, că a servit 42 de ani pe el, apoi scuipând un suc galbin-negru în mare, apăsă cu vîsla în apă și într-o clipă barca noastră ajunse în mijlocul unui val puternic tăiat de „Napoli“. Se vede, că îmi amin-

tisem prea plastic necazurile de pe Marea-Ostică, căci legănăturile barcei, mișcată de val, începură să mă amețescă. Trebuie că eram tare palid, căci vîslașul îmi propuse să ne întorcem. „Udă-ți fruntea cu puțină apă!“ îmi dăse, er eu — să nu crești, că esagerez — în ameteala mea îl întrebai, unde pot să aflu apă....

Ori-cât de dușmană îmi fusese marea, a doua și nu plecai, până nu mai făcui o mică rundă prin port. Acesta era singurul loc, care îți amintea de trecutul glorios al Genuiei.

Și totuși nu mai e nici portul cel vechiu! În locul corăbiilor cu pânzele ridicate, ca nisce paseri cu aripele pregătite de sbor, ași vedî numai vapore, cu coșuri strimbe, er fumul, ce ese din ele, formeză un strat gros în aer, care desparte albastrul cerului de albastrul mării.

Până și în port observi, că ești în era de fum!

(Va urma.)

apelul fondatorilor, subscriind, în loc de 2000 acțiuni puse în prospect, 3000 acțiuni (emoțiune de bucurie), ér când a dîs: „din aceste putem constata cu mîndrie, cã vitalitatea poporului nostru este puternică, cãci auzînd tulnicul chiãmărei, a avut curajul și mijlocele, de-a se afirma, cã este viu, cã trăiesce“, au erupt în aplauze frenetice și se ogîndea pe fețele tuturor o bucurie nespūsă și o încredere în viitor. A terminat apoi cu cuvintele „*Nos plantemus, Apollo rigabit*“, — „noi am plantat, ceriul se reverse roua sa roditoare“ și: „Domnul sânt ne-a auzit, ce-am cerut ni-a dăruit“ Să păstrăm dără acest dar prin muncă onestă și conlucrare concordantă și frățescă.

După acestea s'a ales biroul; ca președinte a fost ales tot d-l Ios. Roman, ca notari Dr. Cor. Pop și preotul din Vărad-Velencez Andr. Horvath; s'au ales 3 membri pentru scrutiniul alegerei comitetului de revisori și doi verificatori ai procesului verbal.

Terminându-se acestea, s'a cetit raportul fondatorilor, prin care s'a constatat subscrierea a 3000 de acțiuni, și cã sunt solviți în bani gata 60,000 flor., depuși în mare parte la „Victoria“ din Arad și „Sălăgiana“, sume mai mici pe la alte institutii.

Adunânța a decis, cã se constituie cu 3000 acțiuni și se declară de constituită; apoi prin 3 membri aleși de adunânța s'a revădit intrarea banilor și eșirea speselor, cari aflându-se corecte, documentele s'au pus pe masa adunării, ér fundatorii au fost absolvați asupra agendelor terminate de ei, ba li-s'a exprimat și mulțămită protocolară.

După acestea s'au statorit statutele, în înțelesul cărora s'a fixat numărul celor 10 directori și 5 revisori; s'a mai decis, ca protocoalele ședințelor direcțiunii și a adunării generale să se facă în limba română și maghiară, pentru evitarea speselor de traducere. În urma acestei statoriri, fundatorii au prezentat ca directori pe următorii domni: Ios. Vulcan, Nicolau Zigre, Ios. Roman, Dr. Pop Coriolan, Moise Neșiu canonic, Vas. Ignat, Andrei Horvat, Dr. Aurel Lazar, Petru Pantea și Ios. Moldovan; ér adunarea generală a ales în comitetul de revisiune pe d-nii: Toma Păcala, protop.; Dr. Buna, adv.; Sam. Ciceronescu, profesor, Dr. Nichita, adv. și Sav. Raică, compt. la „Victoria“.

Cu acestea ședința s'a închis, între manifestări de bucurie și mulțămire generală.

Biroul direcțiunii s'a constituit est mod: Ios. Vulcan, president; Nic. Zigre, vice-president și dr. Cor. Pop, director executiv.

Tôte actele, documentele și efectele de valoare le-a luat în primire presidentul direcțiunii și dir. executiv.

Direcțiunea se va îngriji de tipărirea statutelor în limba română și maghiară, eșpedarea lor la membri, substernerea lor pentru aprobare și la tribunalul local va face pașii pentru înprotocolarea firmei, se înțelege, după ce s'a efectuat vrsămîntul de 30% a acțiunilor subscrise, la solvirea cărora acționarii vor fi provocați.

Se dă cu socotela, cã institutul „Bihoreana“ își va începe funcțiunea pe la 1 August. Trei diare maghiare din loc au scris cu tötă reserva și fără de prejudețe asupra constituirii. Publicul maghiar, cre credea, cã întreprinderea inteligenței române din Orade va face un fiasco, a rémas uimit, și se întrébă: de unde atãta putere de bani? — vor vedé din prospectele, ce se vor așterne tribunalului. — Mai am de observat, cã după terminarea ședinței generale, peste 50 de acționari s'au adunat la o masă comună în hotelul „arborele verde“, unde au petrecut animat, între toate și cântece naționale din partea tinerimei academice.

Un acționar.

SCRILE ȚILEI.

— 4 (16) Maiü.

În amintirea țilei de 3 (15) Maiü. Sâmbătă s'era un număr mai mare de membri ai societății române brașovene, dómná

și domni, reprezentând apröpe tôte breslele, s'au întrunit la o cină comună în casa de tir de sub „Têmpa“, iserbând împreună memoria marei nostre țile istorice de 3 (15) Maiü. Cei ce au luat parte la acestă convenire au petrecut în frățescă armonie; între frumoșe toate, cântări și musică națională, o s'era plăcută și însuflețită.

Măsurî în contra serbării țilei de 3 (15) Maiü.

La Blașiü au mai sosit Sâmbătă trecută, pe lângă un escadron de husari, și două companii de infanterie pentru de-a suprima ori-ce eventuală manifestare din partea Românilor. — La Orăștia încă a fost proiectată pentru țiu de erf o producțiune împreunată cu petrecere, d'ér a fost oprită, ca și petrecerea dela Blașiü și dela Zlanta. — „Magyarország“ dela 15 l. c. încă confirmă scirea cã pe țiu de 3 (15) Maiü s'a concentrat la Blașiü miliție. Föia ungurescă spune, cã a fost trimis din Mediaș un escadron de husari sub conducerea colonelului br. Paul Baumgarten, care a fost rechiămat telegrafic din călătoria, cevoias'o facă la Viena. Husarii au fost întăriți și cu câte-va plutöne de infanterie din regiment 82.

Liga maghiară la Sebeșul sășesc. Pentru țiu de 3 (15) Maiü, s'a proiectat a se ține și în Sebeșul sășesc o adunare pentru constituirea unei filia'e a ligei unguresc. „Egyetértés“ spune, cã în adins a fost alésă pentru adunarea acestă țiu de 3 (15) Maiü când „poporul român își serbeză la Blașiü serbătörea națională“. Va să d'ică maghiarisatorii dela „Nemzeti szövetség“ au și început cu provocările și demonstrațiile fățișe în contra Românilor. Așa sciu ei să prepare calea pentru „impăcarea naționalităților“, ce d'ic cã o urméză societatea lor.

Valuta în coröne. Cu începutul anului viitor valuta corönelor va fi introdusă în dimesiuni, mai mari. Budgetul statului pentru anul viitor va fi socotit în coröne; la postă de asemenea se vor pune în circulație timbre postale noue, a căror valöre va fi socotită în coröne.

Cancelaria advocațială a d-lui Dr. Dumitru Popp, avocat, a fost strămutată cu țiu de 3 (15) Maiü a. c. dela Brașov la Mediaș.

Un steag pe vîrfül bisericii votive din Viena. Un curagiu rar a dovedit țilele acesteia un lucrător cu numele Frankl din Viena. În nöptea de Sâmbătă spre Duminică, 7 spre 8 Maiü n. pe la 12^{1/2} öre după meșul nöptii, când se liniștise adecă lumea, și-a legat la spate un stég austriac și s'a snit cu el pe unul dintre cele două turnuri ale bisericii votive din Viena, care are o înălțime de 99 metri. Desculț și cu mînilor și cu picidörele sângerände, prințöndu se de parafulger, a ajuns pe vîrfül turnului, tocmai când bătuse ceasul 2. Deslegându-și apoi stégul dela spate, l'a legat de crucea turnului. Stégul e de 164 centimetri lat și de 6 metri lung. El pörtă inscripția: „Spre aducere aminte de serbarea jubileului de 50 ani a Maj. Sale împăratului Francisc Iosif I. La örele 2^{3/4}, curagiosul om era érăși jos. Prelatul Marschall l'a cinstit cu 3 galbeni. Frankl este de 36 ani, de profesiune acoperitor de turnuri și a lucrat l'a mai mult de 300 de turnuri în Austria și Ungaria. El a cerut încuviințarea, ca să pötă scobori stégul din nou. Frankl a fost învătöcelul lui Fischer, care încă în 1886 s'a fost suit pe turnul dela biserica s. Stefan, care are o înălțime de 138 metri.

Cununiă. D l advocat Dr. Dumitru Pop anunță căsătoria sa cu d-na Elena Bogdan. — Sincerile nöstre felicitări!

Producțiunea unui artist în calculațiune. La 8 öre se va produce în sala restaurantului dela reduta örășenescă renumitul artist în calculațiune Moritz Frankl care face fenomenale socoteli în cap, re solvând într'o clipită cele mai grave probleme matematice. Despre prestațiunile sale extraordinare au scris cu laudă foile din mai multe orașe mai mari. Erf s'era a dat dejă o producțiune aici, care a avut un deplin succes.

Necrolog. D-l preot din Tohanul vechiu Moise Brumboiu și soția sa Eugenia au îndurat o grea pierdere prin mörtea fiului dênșilor Eugen, care a răposat erf, în 3 (15) Maiü. În mormântarea se va face mâne. — Condolențele nöstre întristaților părinți!

Résboiul ispano-american.

În résboiul dintre Spania și America s'au întemplat două momente însemnate: lupta dela Cardenas, în care au învins Spaniolii, și bombardarea lui Puerto-Rico din partea Americanilor.

Lupta dela Cardenas.

Privitor la lupta din Cardenas se anunță următöarele: Miercuri după amiază canonierele americane „Wilmington“ și „Hudson“ și torpilöru „Winslaw“ au forțat intrarea în portul Cardenas, ca să spioneze posibilitatea de a debarca la țörm o espediție americană și ca să pună la probă puterea de apărare a Spaniolilor. „Wilmington“ și „Hudson“ începură canonada asupra canonierei spaniole, ce se afla în docuri. După câte-va minute sosi și „Winslaw“ vöind să ia parte la luptă. Bateriile spaniole de pe țörm și din corăbii deschiseră îndată un foc ucidötor asupra lui „Winslaw“. O șrapuelă ajunse azanul corăbiei, care începü să se clatine încöce și 'ncolo. Într'aceea de pe țörm se auzi un strigät de bucurie și Spaniolii începură a înțefi focul. Un ofițer american a cădüt ucis de-o bombă esplosivă. În jurul s'eu zăceau mai mulți rânțiți. În sfîrșit Americanii au fost învinși și siliți a se retrage. Lupta a durat dela 8 öre dimineța până la 2 öre d. a.

Se d'ice, cã bombele americane au ruinat o parte însemnată a portului și au aprins o canonieră spaniolă.

Bombardarea insulei Puerto-Rico.

Escadra americană a început să bombardeze la 13 l. c. fortul San-Juan din insula Puerto-Rico (Portorico). Corăbiile americane apărău în semicerc, ele erau în număr de 8, sub conducerea admiralului Sampson. Bombardarea a durat 9 öre întregi. Spaniolii s'au purtat förte vitejesece. Orașul n'a suferit pagube mai însemnate, fiind-că glöntele Americanilor sburau prea sus de țintă. Guvernatorul spaniol din Puerto-Rico a telegrafat la Madrid, cã bateriile spaniole din port au operat puternic contra inamicului, căruia i-a cauzat stricăciuni însemnate. Guvernatorul spune, cã deși Americanii ar fi putut să ocupe San-Juan, totuși în cele din urmă s'au retras, siliți fiind la acestă de canonada spaniolă.

Succesele aceste ale Spaniolilor au produs mare însuflețire la Madrid și în întregă Spania. Mai ales presa serbătoreșce unanim victoriile Spaniolilor la Cardenas și Portorico.

Spatma Americanilor.

O telegramă din Washington cu data de 14 l. c. spune, cã în cercurile conducătöre de acolo a cădüt ca un trăsnet scirea, cã escadra spaniolă a apărüt în „Port-de-France“ din portul Martinique. Americanii n'au avut nici o scire despre acestă. Guvernul din Washington a dat numai decät ordin contra admiralului Schley, să plece imediat cu flota sa volantă și el a și plecat din Old Point. Scopul lui Schley e să se întelnescă cu escadra admiralului Sampson, care n'a primit scire despre acestă mișcare a escadrei spaniole decät 24 öre mai tärdu dela plecarea ei. El n'a putut să urmärească escadra spaniolă, fiind-că corăbiile acesteia au o viteză mult mai mare, decät corăbiile americane.

Escadra spaniolă stă sub conducerea admiralului Cervaja; după cum se crede ea merge în direcție sudică, ca să nimicească corabia americană „Oryon“, pe care Dewey a trimis'o din Manilla în sprijinul flotei americane din Oceanul Atlantic. Americanii se tem förte mult, cã escadra spaniolă se va îndrepta contra lui Schley, înainte de a succede acestuia a-se uni cu Sampson.

Lui „New-York Herald“ i-se telegraféză din St.-Pierre (Martinique), cã într'adevăr o parte a escadrei spaniole circulă în apropiere mare de acel port, țilnic întrând și eșind la Fort-de-France.

Guvernul din Washington a adresat o notă de protestare förte energică guvernului frances, care a dat voie escadrei spaniole să petrecă câte-va țile în Martinique pentru a-se provedé cu cărbuni.

Contra Americanilor.

Din Honkong se anunță, cã rescuțații din Manilla au atacat pe Americani. Ei au ucis mai mulți Americani și au sfășiat drapelul lor. Dewey a provocat pe șefii rescuțaților, cari se aflau pe corăbii, să debarcheze și să facă ordine între rescuțați. Șefii acestora însă au refuzat a da ascultare acestei provocări.

Din Cuba.

Generalul spaniol Blanco a depus alaltăieri jurämîntul înainte parlamentului cuban. După depunerea jurämîntului a ținüt o vorbire în care a declarat, cã Cubanii și-au ajuns scopul, și Statele-Unite sunt vinovate, cã revoluția din insulă n'a încetat încă.

Literatură.

„Cosmopolis“, revistă internațională (în trei limbi), ce apare în fiă-care lună a 1 fl. 50 cr. în editura A. Hartleben în Viena (A. Hartlens Verlag in Wien). Broșura lui Maiü are urmätöru cuprins:

In limba germană: Das gönigliche Spiel, J. J. David; Bernhard von Lepel, Theodor Fontane; Das „Wörterbuch der Aegyptischen Sprache“, Adolf Erman; Briefe aus Rom. IV, P. D. Fischer; Preussisch-deutsche Taktik. II., A. von Boguslawski, Generallieutenant z. D.; Politisches in deutscher Beluchtung, „Ignotus“.

In limba engleză: The Ring Finger George Gissing; Odes in Contribution to the Song of French History: Alsace-Lorraine, George Meredith; Mr. Bodley's „France“, Frederic Harrison; Topelius, R. Nisbet Bain; Cycling in the High Alps, Joseph Pennell; Greek Contemporary Literature, Lewis Sergeant; The Globe and the Island, Henry Norman.

In limba francesă: Dorine, André Theuriet (de l'Académie française); Les Hollandais à Java III, Joseph Chailley-Bert, Les Cent-Jours en Italie II, G. Marcotti; Quinze Jours à Londres, Maria Star; Le Théâtre à Paris, Francisque Sarcey; Revue du Mois, Francis de Pressens. — Apêndice; Notițe literare și dramatice. Revista diarelor periodice (Englezește, franțuzesce și nemțesce.)

„Juvénilia“ este numele unei bogate colecțiuni de scrieri în prosă și poesii scrise de d-l Sextil Pușcariu. Conține vre-o 14 piese diferite în prosă și cam pe-atâtea poesii. Cartea, frumos tipărită, conține 264 pag. 8° și costă 80 cr. (cu porto 85 cr.) Se pöte procura și dela Tipögrafia „A. Mureșianu“ din Brașov.

ULTIME SCRİ.

Iași, 3 (15) Maiü. Aniversarea de 50 ani a marei adunări din „Cămpul Libertății“ dela Blașiü a fost serbată ađ aici cu pompă mărëtă și entusiasim nedescris. Dimineța Doc-sologia la biserica Sft. Spiridon. De aci procesiune la Statua lui Stefan cel mare. Tot orașul pavöasat. Public imens. Discursuri patriotice bine simțite. La öra 2 p. m. cuvântări ținute în Aula Universității de d-nii Al. Xenopol, Gr. Butureanu și I. Paul. Washington, 15 Maiü. — S'anunță, cã escadra spaniolă a fost vödută la Venezuela. Se crede, cã Spaniolii voiesc să încungiure o bătăliă pe mare.

Madrid, 15 Maiü. Aici se crede, cã escadra spaniolă se află la insula Cuba.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Malor.

MEDIC UNIVERSAL

Dr. NICOLAE COMȘA.

— Karlsbad, Weinhaus Sprudelgasse. —

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Mai 1898.

Table with 2 columns: Instrument (e.g., Renta ungh. de aur 4%, Renta de corone ungh. 4%, Impr. cal. fer. ungh. in aur 4 1/2%) and Price.

Cursul pieței Brașov.

Din 16 Mai 1898.

Table with 3 columns: Instrument (e.g., Bancnota rom. Cump., Argint român. Cump.), Price, and Vend. Price.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 6 Mai st. n. 1898

Table with 3 columns: Măsura și greutatea, Calitatea, Valuta austr. (fl. și cr.).

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 10 Mai de 40,879 capete, la 11 Mai au intrat 641 capete și au eșit 175 capete rămânând la 12 Mai un număr de 41,345 capete.

Se notează marfa: unghurască veche grea dela 57.— cr. până la 57.1/2 cr. marfa unghurască tinără grea dela 61.— cr. până la 61.1/2 cr. de mijloc dela 58.1/2 cr. până la 59.— cr. ușoară dela 59.— cr. până la 60.— cr.

ANUNCIURI (insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisiei administratiunii. In cazul publicării unui anuntiu mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazeta Trans.”

Cursul ioserilor private din 12 Mai 1898.

Table with 3 columns: Instrument (e.g., Basilica, Credit, Clary 40 fl. m. c.), Cump. Price, and Vind. Price.

Bursa de mărfuri din Budapesta. din 12 Mai n. 1898.

Table with 4 columns: Săminte, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilo. (dela și până).

Table with 4 columns: Săminte vechi ori nouă, soiul, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilo. (dela și până).

Table with 4 columns: Productediv., Soiu, Cursul (dela și până).

Bursa de București.

din 2 Mai n. 1898.

Table with 4 columns: Valori, Do-bândă, Scad. cup., Cu bani gata.

SCOMPTURI:

Table with 4 columns: Banca, Valori, Do-bândă, Cu bani gata.

Apa amară purgativă „Francisc Iosif”

premiată cu 10 medalii de aur și în urmă singură premiată cu marca medalii milenară.

Domnul profesor Dr. Purjesz Zsigmond analizând numita apă dice: „Apa amară purgativă „Francisc Iosif” o întrebuițez totdeauna bucuros în casuri corăspundătoare, deoarece efectul ei de obicei se prezintă fără nici o apariție secundară neplăcută.”

Clușiu, August 1897.

Prof. Dr. Purjesz Zsigmond m. p.

Se capătă în tot locul.

10-10.132 Direcțiunea în Budapesta.

„ARIEȘANA”

Institut de credit și economii, societate pe acții,

Inființată de 11 ani.

în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. Primesce depunerii spre fructificare, atât dela particulari, cât și dela corporațiuni cu 6%... 2. Acordă credit pe lângă cambii și obligațiuni cu cavenți.

Depunerii până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-când. Sume mai mari sunt de a se însinua spre abdicere prealabil și anumit, sume: dela 100 până la 500 fl. cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și dela 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte.

2. Acordă credit pe lângă cambii și obligațiuni cu cavenți. 3. Dă împrumuturi pe lângă siguranță ipototecară și pe ef. ctă. 4. Acordă credite fixe pe lângă intabulare pe realități și case. 5. Și cumpără spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

Turda, în 21 Aprilie 1898.

236,2--10.

În numele direcțiunei:

Iuliu Bardosy, președinte.

Ioan Mesaroș, v-președinte.

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker legător de cărți, și lucrător de galanterii, Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce esistă de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectuesc toate lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școală legată, până la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. esecutând cât se poate de bine și de esact.

Având lucrătorii de toate speciile escelent pregătiți, acesta legătorie de cărți poate se esecute iute și foarte ieftin tot ce se poate cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în toate esecutiunile posibile.

Despărțemânt deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoalelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER, legător de cărți, Strada porții Nr. 22.

11-0

Strada porții Nr. 22.